

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 84/15
Люксембург, 16 юли 2015 г.

Решение по дело С-83/14
ЧЕЗ Разпределение България АД/Комисия за защита от дискриминация

Монтирането на недостъпна височина на електромерите в квартал с компактно ромско население би могло да представлява дискриминация поради етнически произход, когато в други квартали електромерите се монтират на достъпна височина

Дори ако се установи, че в този квартал има злоупотреби с електромерите, описаната практика изглежда несъразмерна спрямо двете си цели — да гарантира сигурността на електропреносната мрежа и надлежното отчитане на потребената електроенергия

В Съюза е приета директива за равното третиране¹, която забранява всяка дискриминация, основана на расов признак или етнически произход, що се отнася например до достъпа до стоки и услуги и доставката на стоки и услуги.

Г-жа Николова има магазин за хранителни стоки в квартал „Гиздова махала“ в град Дупница (България). Този квартал е населен предимно с лица от ромски произход.

През 1999 г. и 2000 г. електроразпределителното предприятие ЧЕЗ РБ монтира електромерите на всички абонати в този квартал на бетонните стълбове от мрежата на въздушния електропровод на височина от 6—7 метра. В останалите квартали на града (където ромите са по-малко) електромерите на ЧЕЗ РБ се поставят на височина от 1,70 метра, най-често в имота на потребителите, на фасадата или на оградата. Според ЧЕЗ РБ тази разлика в третирането е оправдана поради нарасналия брой манипулации и посегателства по отношение на електромерите, както и поради множеството неправомерни присъединявания към мрежата в квартала.

През декември 2008 г. г-жа Николова подава жалба до Комисията за защита от дискриминация (КЗД), като твърди, че електромерите се монтират на недостъпно място, защото жителите на квартала са предимно от ромски произход. Въпреки че самата тя не е от ромски произход, г-жа Николова смята, че също е жертва на дискриминация в резултат от спорната практика на ЧЕЗ РБ.

КЗД констатира, че г-жа Николова действително е дискриминирана в сравнение с клиентите, чиито електромери са поставени на достъпни места. ЧЕЗ РБ обжалва това решение пред Административен съд София-град, който пък се обръща към Съда с въпроса дали спорната практика представлява забранена дискриминация, основана на етнически произход.

В днешното си решение Съдът на първо място отбелязва, че **принципът на равно третиране се прилага не само към лицата с определен етнически произход, но и към лицата, които макар сами по себе си да не принадлежат към съответния етнос, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или особено неблагоприятно положение в резултат от дискриминационна мярка.**

¹ Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 година относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход (ОВ L 180, стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 20, том 1, стр. 19).

На второ място, Съдът подчертава, че макар в квартала да живеят и граждани, които не са от ромски произход, това обстоятелство само по себе си не изключва възможността спорната практика да е въведена заради общия етнически произход на повечето от жителите на квартала (тоест заради ромския им етнически произход). Все пак българският съд ще трябва **да вземе предвид всички обстоятелства, съпътстващи тази практика, за да определи дали тя действително е въведена по подобни етнически съображения и дали съответно представлява пряка дискриминация** по смисъла на Директивата.

Сред факторите, които могат да бъдат взети предвид за целта, е например обстоятелството, че въпросната практика е въведена само в кварталите, населявани предимно от български граждани от ромски произход. Освен това обстоятелството, че ЧЕЗ РБ е заявявало пред КЗД становището си, че посегателствата и неправомерните присъединявания са дело преди всичко на лица от ромски произход, би могло да сочи, че спорната практика се основава на стереотипи или предразсъдъци от етнически характер.

Българският съд ще трябва също така да вземе предвид задължителния, всеобщ и траен характер на спорната практика. Всъщност тази практика засяга без разграничение всички жители на съответния квартал, независимо дали с техните индивидуални електромери са извършвани злоупотреби и ако са извършвани — от кого. В този смисъл практиката може да се възприеме като указваща, че всички жители на квартала са считани за потенциални извършители на неправомерни действия. В този контекст Съдът пояснява, че въпросната практика съставлява **неблагоприятно третиране** на тези жители както поради обидния ѝ и стигматизиращ характер, така и поради крайните затруднения, ако не и невъзможност за тях да следят електромерите си, за да проверят своето потребление.

На трето място, ако българският съд приеме, че спорната практика не представлява пряка дискриминация, основана на етнически произход, Съдът посочва, че по принцип **тя би могла да съставлява непряка дискриминация**. Всъщност, ако се допусне, че се прилага изключително в отговор на злоупотребите в съответния квартал, тази практика би била основана на видимо неутрални критерии, но същевременно би засягала в значително по-голяма степен лицата от ромски произход. Така тя **би създавала неблагоприятно положение особено за тези лица, в сравнение с други лица, които не са с такъв произход**.

В това отношение Съдът подчертава, че защитата на сигурността на електропреносната мрежа и надлежното проследяване на потреблението на електроенергия са законни цели, които по принцип могат да оправдаят такава разлика в третирането. Освен това обаче е необходимо ЧЕЗ РБ да докаже, че с електромерите в съответния квартал действително са извършвани злоупотреби и че понастоящем още има такъв риск. Като признава, че спорната практика е подходящо средство за постигането на тези цели, Съдът все пак пояснява, че българският съд ще трябва да прецени дали няма други подходящи, но по-слабо ограничителни мерки за решаването на констатираните проблеми.

Дори ако за постигането на упоменатите цели няма друга също толкова ефективна мярка като спорната практика, Съдът посочва, че тя изглежда несъразмерна спрямо тези цели и спрямо законните интереси на жителите на квартала. Българският съд ще трябва да провери дали наистина е така, като вземе предвид в частност обидния и стигматизиращ характер на въпросната практика и факта, че в резултат от нея отдавна и без никакво разграничение жителите на един квартал са лишени от възможността да контролират редовно потреблението си на електроенергия.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106